7/3882

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
Adli

ANKARA
K./12./2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 26/10/2004 tarihli ve A.01.0. GNS. 0.10.00.02-7/3882-7663/24497 sayılı yazınız.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 01/11/2004 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-384-14/5065 sayılı yazı.
c) 17/11/2004 tarihli ve 1227 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan; Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan'ın Sayın Başbakan'a yönelttiği 7/3882 Esas No.lu yazılı soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine arz olunur.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EKLER:
1- Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/3882

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../.../2004

Sayın Ümmet KANDOĞAN
Denizli Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/3882 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

23/7/1995 tarihli ve 4121 sayılı Kanunla Anayasa'nın 67. maddesinin ikinci fikrasına "Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler." hükmünün eklenmesinden sonra, diğer ülkelerin uygulamaları ile yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın yoğun olarak bulundukları ülke makamlarının konuya yaklaşımının ve işbirliği imkânlarının araştırıldığı;

Almanya Federal Cumhuriyeti dışındaki ülkelerce, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın temsilciliklerimizde veya temsilcilikler dışında oy kullanmalarının mümkün olduğunun bildirilmesine rağmen, Almanya Federal Cumhuriyeti'nin bu ülkede yaşayan vatandaşlarımızın sayısal çoğunluğu nedeniyle kamu düzeni ve güvenliği açısından sakıncalı bulduğu gerekçesiyle Büyükelçilik ve Başkonsolosluklarımız ile diğer mekânlarda kurulacak sandıklarda oy kullanmalarına izin veremeyeceğini bildirdiği ve mektup ile oy kullanılmasını önerdiği;

20. Yasama Döneminde Anayasa'nın 67. maddesinin öngördüğü kanunun çıkartılmasına yönelik olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Partilerarası Anayasa Uyum Komisyonu tarafından 25 Kasım 1998 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, "Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin sunulduğu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonunca konuyu incelemek ve nihaî hâle getirmek üzere alt komisyon oluşturulduğu; ancak alt komisyonda yapılan birkaç toplantıya rağmen çalışmaların sonuçlandırılamadığı;

21. Yasama Döneminde değişik tarihlerde, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda değişiklik yapılmasına yönelik olarak kanun tekliflerin hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğu; yurt dışı seçim çevresi ihdas edilerek bu çevrenin oylarının Türkiye geneline dahil edilmesine, yurt dışı seçmen kütüğünün oluşturulmasına ve yabancı ülkelerde bulunan Türk vatandaşlarının milletvekili genel seçimlerinde mektupla veya sandıkta oy kullanmalarına ilişkin hükümlere yer verilen bu kanun tekliflerinin görüşülmesinden de sonuç alınamadığı; son olarak hazırlanan "Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin yurt dışında yaşayan seçmen vatandaşların milletvekili seçimlerinde öngörülen yurt dışı seçim çevresi için verecekleri oylarla seçecekleri milletvekili sayısı belirlenmediğinden ve bulundukları ülke mevzuatının imkân verdiği ölçüde mektupla veya

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../.../2004

sandıkta oy verme dışındaki diğer oy verme usulleri düzenlenmediğinden, oy haklarının kullanımının tam olarak sağlanamayacağı gerekçesiyle 57. Cumhuriyet Hükûmetince olumlu mütalâa edilmediği; bu Kanun Teklifinin de seçimlerin yenilenmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 77. maddesi hükmü çerçevesinde hükümsüz sayıldığı;

57. Cumhuriyet Hükûmetince, Anayasa'nın seçme, seçilme ve siyasî faaliyette bulunma hakları ile siyasî partilerin uyacakları esasları düzenleyen 67 ve 69. maddelerinde 3/10/2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler çerçevesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulunan siyasî partilerin aralarında uzlaşma sağlayarak, 298 sayılı Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda gerekli düzenlemeleri yapmalarının daha uygun olacağının belirlendiği;

Öte yandan; yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının oy kullanmaları kadar, kendi sorunlarını yakından bilen adaylar arasından seçecekleri milletvekillerini Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermelerinin de önem taşıdığından, bu ülkelerde yaşayan vatandaşların kullanacakları oyların yurt dışı seçim çevresinde toplanması ve yurt dışı seçim çevresi ile ilgili olarak bu vatandaşları temsil edecek olan milletvekili sayısının belirlenmesi için dış temsilciliklerimizden istenen seçmen kütüklerinin veri tabanını oluşturacak bilgilerin güncelleştirildiği;

Yukarıda belirtilen kanun teklifleri hakkında Hükûmet görüşünün oluşturulması amacıyla yapılan toplantılarda, konuyla ilgili bakanlık temsilcileri tarafından; vatandaşlarımızın sayısal çoğunluğu nedeniyle seçim sandığı yöntemiyle oy kullanma işlemini kamu düzeninin ve güvenliğinin korunması açısından sakıncalı gören Almanya Federal Cumhuriyeti'nin tutumu ve şimdilik itiraz etmeyen ülkelerin de ileride kamu düzeni ve güvenliğini ileri sürerek itirazlarda bulunabilecekleri ihtimaline dikkat çekilerek, sadece mektupla oy kullanma usulünün benimsenmesinin uygun olacağının; ayrıca yurt dışında bulunan Dışişleri Bakanlığı personelinin Yüksek Seçim Kurulu tarafından seçimlerle ilgili olarak görevlendirilmesi konusunun çeşitli açılardan mahzurlu ve değerlendirilmeye muhtaç olduğunun düşünüldüğünün ifade edildiği;

2001 yılı itibarıyla Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan yaklaşık 2.600.000 seçmenin, 88.000'inin Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1.502.651'inin Almanya Federal Cumhuriyeti'nde, 55.000'inin Avustralya'da, 116.000'inin Avusturya'da, 83.931'inin Belçika'da, 26.000'inin Danimarka'da, 209.000'inin Fransa'da, 232.862'sinin Hollanda'da, 30.000'inin Kanada'da, 65.000'inin İngiltere'de, 35.000'inin İsveç'te, 101.190'ının İsviçre'de, 6.000'inin İtalya'da, 2850'sinin Libya'da, 6.000'inin Norveç'te, 6.500'ünün Rusya Federasyonu'nda, 89.000'inin ise Suudi Arabistan'da bulunduğu;

7/3882

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../.../2004

Dışişleri Bakanlığının 26/11/2004 tarihli yazısı ile Yüksek Seçim Kurulunun 22/11/2004 tarihli ve 111-2004-Gn.Md./9244 sayılı yazısı ve Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz olunur.

Cemil ÇİÇEK
Bakan